

Muistomerkki- ohjeistus

hyväksytty 9.4.26

Muutokset edelliseen (2015)
ohjeistukseen

- Vain kuolleiden nimiä
- Vieraskielisestä tekstistä suomennus suunnitelmaan / hakemukseen
- Sankarihautakortteleiden ohjeistus
- Palkkien tapitus; jatkossa asentaja poraa reiät

HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄN
HAUTAMUISTOMERKKIOHJEISTUS

✝ KIRKKO HELSINGISSÄ
KYRKAN I HELSINGFORS

3. Hautamuistomerkin asentaminen

Muistomerkki voidaan asentaa haudalle vasta kun kaikki hautaa ja hautausta koskevat maksut on suoritettu seurakuntayhtymälle.

Kesäkaudella muistomerkin voi asentaa arkkuhaudalle vasta hautauksen jälkeen, kun hauta on peitetty ja tiivistetty. Betonipalkilliselle urnahaudalle on mahdollista asentaa muistomerkki ennen hautausta.

Talvikaudella 1.11.–31.5. on asennusmahdollisuus tarkistettava hautausmaalta poikkeuksetta. Talviasennuskiellosta tiedotetaan seurakuntayhtymän internetsivustolla ja sähköpostitse hautakiviliikkeitä.

Korttelit, joissa on hautausmaan asentamat betonipalkit, voidaan hautakivien asennus betonipalkin päälle tehdä myös maan ollessa roudassa, mikäli betonipalkki on lumeton ja jääton. Jään ja lumen poistaminen sekä tapin poraaminen tulee tehdä siten, että betonipalkki ei vaurioidu.

Telineessä oleva muistolautta voidaan asentaa vuodanjasta riippumatta.

3.1 Muistomerkin, muistoesineiden ja kasvien sijoittaminen haudalle

Hautausmaan henkilökunta osoittaa asennuspaikan muistomerkillle. Muistomerkki kaikkine lisäosineen asennetaan hauta-alueen sisäpuolelle. Muistomerkki sijoitetaan haudan takalaidalle ja samaan linjaan muiden alueen hautakivien kanssa sekä lähtökohtaisesti hauta-alueen keskelle. Jos haudalla on useita hautakiviä, asennetaan ne yhtenäiselle pohjakivelle ja keskitetään haudan keskikohdan molemmin puolin. Muistomerkin poikkeava paikka tai asennustapa määritellään hautausmaan käyttösuunnitelmassa ja korttelikohtaisissa ohjeissa. Jos korttelikohtaisista oh-

jeista halutaan poiketa esim. taideteosta asennettaessa, tulee paikka ja asennus kuvata muistomerkkisuunnitelmassa, ja hautausmaan viranhaltija tekee tästä päätöksen erikseen.

Haudalle saa istuttaa kukkia ja sijoittaa erilaisia muistoesineitä, siten etteivät ne estä haudan hoitamista tai aiheuta haittaa ympäristölle tai vaaranna alueen turvallisuutta. Niiden tulee myös sijaista kokonaisuudessaan haudan alueella. Haudalle ei saa istuttaa puuvartisia pensaita tai puita. Haudan kukkapesää ei saa rajata kivillä tai vastaavilla rakennelmillä. Hiekka- hoitohaudan pintaa ei saa peittää koristekivillä. Hautakivintilöitä suositellaan käytettävän lyhtyjien sisällä varsinkin kesäkaudella maastopaloaaran vuoksi.

Helsingin seurakuntayhtymä muistuttaa, että kaikki haudalle tuotavat esineet ovat omaisten omaisuutta ja heidän vastuullaan. Tämä koskee muistomerkkejä, taideteoksia, muistoesineitä, kasveja, lyhtyjä yms. Hautausmaa ei korvaa rikkoutumisesta, kolhiintumisesta, katoamisesta, kaatumisesta tai likaantumisesta aiheutuneita vahinkoja.

3.2 Taulukiven asennus pohjakiven päälle

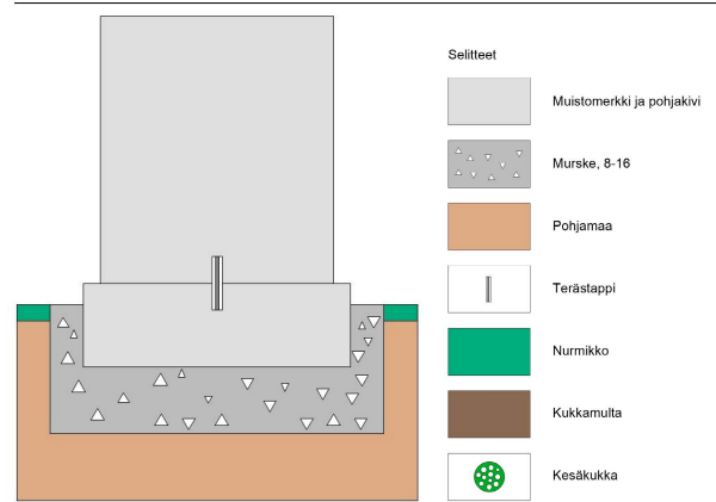
Pystyyn asennettavan hautakiven alle asennetaan pohjakivi. Poikkeuksena betonipalkkialue tai reunakivihauta. Reunakivihaidoilla voidaan taulukivi asentaa tapitettuna takareunan päälle. Taulukiven ja pohjakiven mitat selviävät tämän ohjeen **korttelikohtaisista ohjeista**.

3.3 Muistomerkin perustus

Kaikkien haudalle asennettavien kivien alle tulee tehdä perustus. Muistomerkin pohjakivi asennetaan vaakasuoraan tiivistetyn, paksuudeltaan vähintään 20 cm olevan routimattoman murskekerroksen päälle (kuva 1). Murskeen tulee olla raekooltaan 8–16 mm. Ellei ohjeissa toisin mainita pohjakiven korkeudesta 3/4 tulee olla maan alla.

Mursketta asennetaan myös kiven sivuille, taakse ja etupuolelle. Kukkien istutusalueen mullan ja pohjakiven väliin tulee jäädä noin 10 cm leveä (edestä taakse) maa-alue murskeineen muistomerkin kaatumavaaran välttämiseksi (kuvat 2 ja 3). Hautausmailla on saatavissa hautakivien pystyttämiseen tarvittavaa mursketta.

Makaavat kivet tarvitsevat myös perustuksen.

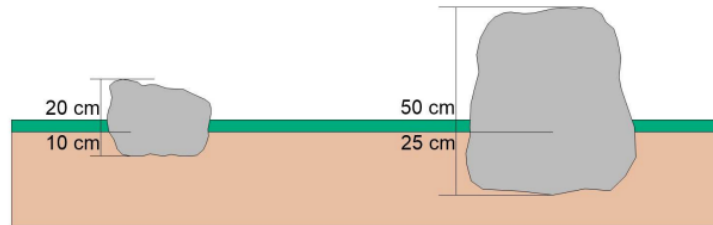
Kuva 4. Tapitettu muistomerkki ja pohjakivi.

3.5 Ristien asennus

Rististä tehdään muistomerkkisuunnitelma, kuten muistakin muistomerkeistä ennen sen asentamista. Risti voi olla valmistettu ilmasto-olosuhteita kestävästä, lujasta materiaalista, kuten kivistä, puusta, metallista tai sään- ja iskunkestävästä lasista. Risti upotetaan maahan tai sen jalka valetaan betoniin, joka jää maanpinnan alapuolelle. Risti voidaan asentaa myös kiinteästi pohjakiven päälle, jolloin pohjakivi asennetaan kuten taulukiven pohja.

Hautaristin asentaminen betonipalkille

- Risti kiinnitetään tapittamalla betonipalkkiin
- Tapin on oltava ruostumatonta terästä ja halkaisijaltaan 10 mm
- Ristin ja betonipalkin väliin saa asentaa pienen välilappaleen, esimerkiksi matalan levyn

3.6 Luonnonkiven asennus

Luonnonkivi on aina yksilöllinen, mutta sen tulee mitoiltaan noudattaa korttelikohtaisia ohjeita. Luonnonkivistä tehdään muistomerkkisuunnitelma, kuten muistakin muistomerkeistä ennen sen asennusta. Suunnitelmassa tulee kuvata, miten luonnonkivi asetetaan/perustetaan haudalle. Luonnonkiven asennuksessa tulee huolehtia, että se painopisteensä puolesta pysyy vakaasti ja turvallisesti pystyssä.

Palkittomat korttelit

- Pohjakiveä ei tarvita, vaan noin 1/3 kivistä upotetaan maahan pystyssä pysymisen varmistamiseksi (kuva 5).
- Mikäli halutaan käyttää pohjakiveä, luonnonkiven pohja tulee sahauttaa tasaiseksi ja kivi tulee tapittaa pohjakiveen hautausmaakohtaisen ohjeistuksen mukaan.

Helsingin seurakuntayhtymä muistuttaa, että kaikki haudalle tuotavat esineet ovat omaisten omaisuutta ja heidän vastuullaan. Tämä koskee muistomerkkejä, taideteoksia, muistoesineitä, kasveja, lyhtyjä yms. Hautausmaa ei korvaa rikkoutumisesta, kolhiintumisesta, katoamisesta, kaatumisesta, likaantumisesta tai ilkivallasta aiheutuneita vahinkoja. Esineitä ei ole myöskään vakuutettu hautaustoimen puolesta. Hautamuistomerkin (taideteoksen) vakuuttamista voi selvittää omaisten omasta vakuutusyhtiöstä kotivakuutukseen liittämällä.

Hautausmaiden hoitosuunnitelma

Hautausmaiden hoitosuunnitelma

- Rajataan omaisten ja hautausmaan hoitovastuut
- Määritellään hoitotaso
- Kuvataan hoitohautojen hoitotaso HHR
- Hoitamattomien hautojen kohtalo
- Poistettujen muistomerkkien käsittely
- Hautaukseen liittyvät asiat

Helsingin seurakuntayhtymän hautausmaiden viheralueiden kunnossapitoluokat.

PÄÄLUOKAT	ALALUOKAT
R Rakennetut viheralueet	R2 Käyttöviheralue, aktiivisessa käytössä oleva hautausmaan osa, kuten hautakorttelit ja hautausmaan kulkuväylät
A Avoimet viheralueet	A3 Maisemaniitty, hautaamattomat avoimet alueet ja niityt
M Metsät	M4 Suojametsä, hautausmaiden metsäalueet

Omaisten hoitovelvoitteita ovat:

- haudalle hankitun hautamuistomerkin hoito ja turvallisuudesta huolehtiminen
- haudan kasvillisuuden hoito kevät- ja syyspuhdistuksineen
- nurmikon leikkaaminen ja siistiminen arkkuhauta-alueella 100 cm ja uurnahauta-alueella 70 cm hautamuistomerkin edestä (käytäväalueet hoitaa hautausmaa)-
- haudalle tuoduista muistoesineistä huolehtiminen
- roskien poistaminen haudalta (muun muassa palaneet hautakynttilät)
- reunakivien rajaaman hauta-alueen hoito

Hautaustoimen vastuulla olevia hautausmaiden kunnossapitotöitä ovat:

- kulkuväylien ja pysäköintialueiden kunnossapito
- yleisten alueiden kasvillisuuden kunnossapito
- hautausmaarakenteiden ja -kalusteiden kunnossapito (mm. portit, aidat, penkit, valaisimet, pyörätelineet, opasteet, hulevesijärjestelmät, kasteluvesijärjestelmät ja kameravalvonta)
- yleinen puhtaanapito ja jätehuolto
- yhteisten muistelupaikkojen kunnossapito hautausmaan käyttösuunnitelman mukaan
- muistolehtoon, sirottelualueille ja muualle haudattujen vainajien yhteismuistelupaikoilla hautausmaa vastaa muistelupaikkojen yleisilmeestä. Hautausmaalla on oikeus poistaa rikkoutuneet ja huonokuntoiset muistoesineet.
- sankarihauta-alueiden ja muiden merkittävien hauta-alueiden kunnossapito
- seurakunnalle ja seurakuntayhtymälle palautuneiden ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautojen hoito kirkkovaltuuston päätöksen mukaan.
- hautausmaarakennusten kuten kappeleiden, kylmiöiden, huoltorakennusten sekä krematorioiden käyttökunnon ja toiminnan varmistaminen
- kunnossapitotöihin liittyvän konekaluston ja laitteiden huollon ja toimintakunnon varmistaminen

	Hautausmaa	Hietaniemi	Honkanummi	Kulosaari	Malmi	Maunula	Östersundom	Yhteensä
Pinta-ala ha	29	76	2	65	8	7,9	187,9	
Hautakorttelit kpl	97	85	18	136	44	8	388	
Nurmikkoa m ²	50060	210716	3108	258 000	29000	17000	567884	
Asfalttia m ²	1968	76420	0	67300	2683	392	148763	
Kivituhkapäällysteisiä ajoteitä m	7356	13350	132	9320	1447	914	32519	
Kivituhkapäällysteisiä korttelikäytäviä m	23255	30934	553	34615	2125	201	91683	
Kiveys/laatoitusalueet m ²	2096	1200	72	6700	702	45	10815	
Puut kpl	2386	5824	226	5900 Muurin sisäpuoli ilman Vilpukalliota	630 ilman harju- metsää	341 ilman Papinsaarta ja uutta liitosaluetta	15307	
Perenna-alueet m ²	722	7835	110	4664	560	121	14012	
Leikatut pensasaidat m	8763	4881	583	13988	70	501	28786	
Vapaasti kasvava pensasaita m	543	12837	132	11680	2000	332	27524	
Pensasalueet m ²	1161	2435	442	2078		207	6323	
Niityt m ²	415	11780	0	15080	3400	1600	32275	
Kivimuurit m		196		2450			6371	
(Betonimuuri)	3366	342	0	830	107	252	1172	
Aidat m	1420	5367	420	330	1096	39	8672	
Portit kpl	19	12	6	27	4	2	70	
Pysäköintialueet m ²	459	5900	270	5900	470	1700	14699	
Jäteastiat kpl	286	131	15	230	40	22	724	
Jätteiden lajittelupisteet kpl	79	34	4	108	18	6	249	
Penkit kpl	45	135	11	251	79	10	531	
Pyörätelineet kpl	7	14	1	19	5	1	47	

Kenen vastuulla on hautausmaan hoitaminen

Helsingin seurakuntayhtymän hautausmailla alueen siisteyttä tarkastellaan jatkuvasti muiden hautausmaalla tehtävien töiden ohella. (Puhtaanapito ja jätehuolto)

Kiitos!

